

■ Чалавек — чалавеку

АПОШНЯЯ ЭЛЕКТРЫЧКА

Часам трэба праспаць свой прыпынак, каб зноў паверыць у дабрыню

Стаміўшыся пасля цяжкага дванаццацігадзіннага працоўнага дня, дваццацігадовая Алеся марыла толькі пра здаровы сон. Здала грошы інкасатарам, зачыніла абменны пункт, і пабегла на вакзал. Яна была ўпэўненая, што электрычка, якая адпраўлялася а 22:16 з прыпынку «Мінск-Пасажырскі» і ішла да Маладзечна, уцячэ з-пад яе носа. Але Алесі пашанцавала: да адпраўлення цягніка заставалася адна хвіліна. Дзяўчына ўскочыла ў апошні вагон, заплушчыла вочы і... заснула. Прачнулася ўжо тады, калі родны запаветны прыпынак «Радашковічы» аказаўся далёка за межамі дасяжнасці...

Цяжка ўявіць, чым магла скончыцца гэтая гісторыя, калі б усё атрымалася зусім не так, як у той позні вечар. «Калі зразумела, што праехала патрэбны прыпынак, вельмі разгубілася, — прызнаецца Алеся. — Я падсела да прыёмнай пажылой пары і спытала, у колькі наступная электрычка ў бок Мінска. Аказалася, што толькі а чацвёртай гадзіне ночы! У Маладзечна, дзе я нікога не ведаю, ехаць у такі час не адважылася. Заставаўся толькі адзін варыянт — выклікаць таксі, аднак мае новыя знаёмыя бурна запратэставалі. Яны прапанавалі сваю дапамогу, але папярэдзілі, што ў іх «усё па-простаму».

Людміла Аляксееўна і Валерыя Аляксандравіч аказаліся чуйлівымі людзьмі з залатым сэрцам. Яны накармілі, абагрэлі і спаць паклалі стомленую дзяўчыну. Зразумела, Алеся не забылася на цёплы прыём гаспадароў,

таму праз некаторы час яна вырашыла наведзець іх і аддзячыць за прытулак. Разам з дзяўчынай у Аляхновічы выправілася і карэспандэнт нашай газеты.

Да аграгарадка, што ў Маладзечанскім раёне, дабіраліся на электрычцы каля гадзіны. Хата нашых гаспадароў размяшчалася недалёка ад чыгуначнага прыпынку. Лорд (такая мянушка была ў нямецкай аўчаркі незвычайных памераў) адразу кінуўся насустрач Алесі і пачаў жвава церціся аб ногі. Напэўна, пазнаў колішнюю знаёмую. Потым да Лорда далучылася чарнявая Марця. Гаспадар сустрэў нас на падворку і ветліва запрасіў у хату.

Калі мы ўвайшлі, гаспадыня завіхалася на кухні. Прыёмная ўсмешка асвятліла жаночы твар, калі яна ўбачыла Алеся. Людміла Аляксееўна апранула нас у цёплыя шарсцяныя кофты і паклікала вячэраць. Жанчына расцікала

абрус са словамі: «Гэта наш каронны абрус. За ім мы збіраемся і ўсёй сям'ёй, і з выпускніцамі са школы, у якой я працую бібліятэкарам».

Адразу кінуліся ў вочы прыязныя стасункі паміж мужам і жонкай. «Я не ведаю, ці можна есці сённяшняю вячэру», — пажартавала Людміла Аляксееўна, на што Валерыя Аляксандравіч адказаў: «У мяне ежа атрымліваецца заўсёды смачная». Спрэчка скончылася словамі: «Валера, ты ў сабе надта ўпэўнены». Такая гулліва-прыёмная атмосфера захавалася на працягу ўсёй сустрэчы. А вячэра, сапраўды, атрымалася на славу.

Карэспандэнт Людміла і Валерыя пасяліліся ў Аляхновічах паўгода таму. «Вырадоў размяшчалася недалёка ад чыгуначнага прыпынку. Падаткі трэба выплачваць. Тым больш, куды ім наморднікі — яны ж пакрыўдзіліся! — тлумачаць гаспадары. — Ды і з

«Не дзіва, што мы дапамаглі Алесі. У мяне дачка яе ўзросту вучыцца ў Расіі. Спадзяюся, што калі з ёй што-небудзь здарыцца, то там знойдуцца добрыя людзі».

узростам з'яўляюцца новыя каштоўнасці: пацягнула ў вёску, да зямлі, да прыроды. Гэта хатка для нас — як бальзам на душу. Тут і нам добра, і Марці з Лордам — раздолле». А Людміла Аляксееўна прызнаецца, што ў яе ніколі нікога не было ў вёсцы: «Нават дачы не было. Я печку бачыла толькі на малюнках. Ніколі не палол. Насамрэч, цяжка было звыкнуцца з побытавымі ўмовамі. Валера кажа, што мае месца пад душам, а тут яго няма. Але з цягам часу прызвычаліся».

«Пазнаёміліся з Валерам у мяне дома падчас сяброўскай сустрэчы, — працягвае гаспадыня. — Ніхто з мужчын не прыкмеціў, што шафтастая зусім крыва. Карацей кажучы, наступным разам ён прыйшоў з прыладамі». Раней Валерыя Аляксандравіч працаваў у ваеннай прамысловасці, а калі выйшаў на пенсію працягнуў працаваць у ахове. Людміла Аляксееўна, у сваю чаргу, марыла пра юрыспрудэнцыю, скончыла медвучылішча, потым універсітэт і ў выніку стала бібліятэкарам.

Дзеці Людмілы і Валерыя даўно выраслі і раз'ехаліся, толькі жывёлы ўратаўваюць

ад адзіноты. Людміла Аляксееўна аддалася ўспамінам: «Не дзіва, што мы дапамаглі Алесі. У мяне дачка яе ўзросту вучыцца ў Расіі. Спадзяюся, што калі з ёй што-небудзь здарыцца, то там знойдуцца добрыя людзі. Калі Маша жыва з намі, у кватэры пастаянна гучаў смех. Цяпер мы радыя любым гасцям».

Надвечоркам вырашылі прайсціся па Аляхновічах. Гаспадыня прызналася, што выгульвае сабак паасобку, у адрозненне ад мужа. Марця па сваёй існасці — паляўнічы сабака, а Лорд — ахоўнік. Чамусьці ніхто не здзіўся з-за таго, што Лорд увесь час круціцца каля Алесі. Іх нават любоўнай парачкай празвалі.

На чыгуначнай платформе, калі прыйшоў час развітвацца, Людміла Аляксееўна расчулілася: «Я цябе часта ўспамінала, Алеся, чакала, што патэлефануеш або прыедзеш. Дзяўчаты, вы зрабілі нам свята. Дзякуй вам за гэтае святло, за душэўнасць, за цеплыню. Абавязкова прывядзайце вясной, вогнішча развядзём».

Калі махалі рукамі на развітанне, чулася жаласлівае скавытанне Лорда, а да ву-

Калі дзяўчына зразумела, што праехала патрэбны прыпынак, вельмі разгубілася. Падсела да прыёмнай пажылой пары і спытала, у колькі наступная электрычка ў бок Мінска. Аказалася, што толькі а чацвёртай гадзіне ночы!

шэй даносіліся словы: «Валера, я цяпер часцяком буду ездзіць на апошняй электрычцы, раптам хто-небудзь праспіць».

Сустрэка з такімі шчырымі людзьмі — адно замілаванне. Едзеш у пустым вячэрнім вагоне, а ў галаве лунаюць вечныя думкі: як цудоўна, што ў наш час, калі іншы раз цяжка даверыцца нават знаёмым, калі пануюць бясконцыя супярэчнасці і крыважэрныя канфлікты, ёсць месца прастай чалавечай дабрыні...

Вераніка УЛАСЕВІЧ.
veronika.ulasevich@mail.ru

■ Вазьму твой боль...

Дапамог бы, каб ведаў як

На парозе маёй кватэры — сціплы мужчына ахайнага выгляду. «Не дасце чаго-небудзь паесці?» Я якраз гатую вячэру — з кухні ідуць пахі. Кідаюся да халадзільніка, ад яго — да стала, ператрасаю кухонныя шафы. Што яму даць? Я панікую і бянтэжуся. Выношу маленькі пакет, які ён з удзячнасцю кладзе ў сваю сумку і знікае ў ліфце. Вяртаюся на кухню і ў спакойным стане пачынаю заўважаць вялікую колькасць прадуктаў, якія маглі б даць гэтаму чалавеку. І яшчэ два дні ў маёй галаве будзе круціцца спіс ежы і мальба, каб ён вярнуўся.

Мяркую, з вамі таксама здаралася такое: спачатку не можаце спакойна думаць, а потым шкадуецца, што не прынялі правільнае рашэнне. Але вы не здольныя вярнуцца назад і змяніць яго. Пад наплывам эмоцый людзі не мысляць шырока. Таму я пішу гэту памятку для сябе і

для вас. Як дапамагчы, калі хочаш зрабіць гэта, але не ведаеш як.

Я разгубілася перад галодным чалавекам, бо не валодала інфармацыяй пра сітуацыю. Ёсць у яго дом ці жыве на вуліцы? Даць крупы ці падыдзе толькі гатовая каша? Мае халадзільнік ці возьме тое, што доўга захоўваецца? Зможа есці ёгурт ці не мае лыжкі? Жыве адзін ці з сям'ёй? Ёсць дзеці, якога ўзросту? Такія пытанні круціліся ў маёй галаве, калі я пяты раз адкрывала халадзільнік і разгублена глядзела ў яго. Адукуль я магла ведаць? Правільна! Ад самога гасця. Варта было проста выйсці да яго яшчэ раз і задаць пытанні, каб намалюваць просьбу рознакаляровымі фарбамі і ведаць, што з ёй рабіць. Мне ж хацелася хутчэй адпусціць чалавека. А запытайся я, удакладні, сэканоміла б час на пошуках і кіданні па кухні.

...Я выходжу з царквы. На дзядзінцы — некалькі жабракоў. Заўсёды мінаю іх. Бо і выглядаюць няясвежа, і доказаў ніякіх. (У інтэрнэце прасцей: пачытаў гісторыю, праверыў дакументы — і ведаеш,

каму і на што дапамагаеш.) Я даўно пазбавілася згрызотаў сумлення, мінаючы такіх жабракоў.

А тут маладая жанчына з плакатам і фотаздымкам дзіцяці: «Дапамажыце на аперацыю». У вочы зазірае. Я таксама з дзіцём — шукае падтрымку і разумення. Ці спекулюе маімі мацярынскімі пачуццямі? Ведаецца, колькі такіх стаіць у розных кутках горада? Не веру. Мінаю. А яна — бліжэй падыходзіць: «Хоць колькі!» Даўно заглашаньня згрызоты прачынаюцца. Спыняюся на хвіліну. Спрабую думаць. Але зноў гэта паніка, наплыв эмоцый, боязь падману — яны раскладаюць на латкі разумны падыход. Я хапаю сваю каляску і шыбую далей. Ужо не азіраючыся.

Што б вы думалі? Згрызоты не змаўкаюць яшчэ два дні.

І ўжо пасля, у спакойным стане, вярнуўшыся ў звыклыя абставіны, я змагла задаць сабе пытанне: а чаму не спытала ў яе падрабязнасці, не папрасіла дакумента? Я магла дзейнічаць па ўжо звычайнай схеме, з якой працую ў «Клубе 5000». Якое захворванне? Што за аперацыя?

Дзе плануе рабіць? Пакажыце калькуляцыю з клінікі, дзіцячае пасведчанне інваліднасці. Можна яшчэ набраць некалькі элементарных пытанняў, у якіх вы і самі не разбіраецеся. Скажам, чаму выбралі менавіта гэту клініку, якія прагнозы даюць урачы пасля аперацыі, ці спатрэбіцца дадаковае лячэнне, колькі будзе каштаваць пералёт і інш. Іх варта задаць, каб папросту паглядзець на рэакцыю. І ўжо пасля рабіць выснову: падманваюць вас ці не, дапамагчы ці прайсці міма.

Мае знаёмыя, ведаючы, што займаюцца дабрачыннасцю ў дзіцячай анкалогіі, дасылалі сваіх знаёмых з такімі праблемамі. Безумоўна, не магу ім адмовіць. Згаджаюся і прымаю ўсіх па рэкамендацыі. Але большасць адсейваецца пасля першай размовы.

Я задаю шмат пытанняў, каб размаляваць чорна-белую карціну і зразумець, у чым канкрэтная патрэба дапамога. Часта высвятляецца, што людзі самі не ведаюць, чым ім дапамагчы. Проста разгубіліся і запанікавалі. Як я, калі сустрэла галоднага на сваім парозе. Я ведаю,

што ім патрэбна падтрымка і суцяшэнне. Расказваю пра свой досвед і назіранні, распавядаю магчымыя варыянты дзеянняў і абяцаю прымаць іх званкі ў любы час.

Больш яны не тэлефануюць. Таму што супакойваюцца і бяруцца за барацьбу. Самастойна. Бо могуць сабе гэта дазволіць і разумеюць, што «Клуб 5000» існуе для тых, у каго значна горшае становішча і каму самастойна з ім ніяк не справіцца.

Вось што робяць правільныя пытанні, уменне іх задаваць, здабываць інфармацыю і працаваць з ёй. Усяго некалькі простых пытанняў могуць даць людзям неабходную дапамогу, а вас — пазбавіць ад двухдзённых згрызотаў.

Хочаш дапамагчы і не ведаеш як? Задавай пытанні. Нават калі бракуе часу, яны не патрацяць яго, а дапамогуць сэканоміць. Калі здолею ўспомніць гэта правіла ў наступным ступары, раскажу вам пра вынікі.

Таццяна НЕМЧАНІНАВА,
заснавальніца дабрачыннага руху «Клуб 5000»